

Motion till riksdagen 2025/26:4010

av Joakim Järrebring m.fl. (S)

med anledning av prop. 2025/26:180 Förenklade regler vid ändring av en byggnad

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen avslår regeringens förslag till lag om ändring i plan- och bygglagen (2010:900) i de delar det avser 8 kap. 7 §.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma till riksdagen med lagförslag om eventuella följdändringar och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att säkerställa att lättnader i regelverket inte leder till försämrad tillgänglighet för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att begränsningen av följdkrav vid större byggnadsändringar inte ska leda till att väsentliga brister i byggnader kvarstår, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att följa upp reformens konsekvenser för bostadskvalitet, tillgänglighet, hälsa och rättssäker tillämpning och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Vi socialdemokrater ställer oss bakom propositionen om förenklade regler vid ändring av byggnader. Det är rimligt att regelverket moderniseras och görs mer flexibelt, så att vi bättre kan ta till vara det befintliga byggnadsbeståndet och underlätta ombyggnationer. I ett läge där bostadsbyggandet bromsar in är det avgörande att vi använder de hus vi redan har på ett smartare och mer resurseffektivt sätt.

Att tydliggöra regelverket, bland annat genom att ersätta begreppet ombyggnad med större byggnadsändring och skapa en mer förutsägbar tillämpning, är i grunden positivt.

Det finns också ett brett stöd bland remissinstanserna för att dagens regelverk upplevs som ottydligt och svårtillämpat, vilket i sig kan hämma nödvändiga investeringar.

Samtidigt är det tydligt att remissinstanser också har pekat på risker med de föreslagna förändringarna. Flera aktörer lyfter att förändringar i kravsystemet kan få konsekvenser för tillgänglighet, tillämpning och rättssäkerhet, och att det finns en risk att förenklingar går ut över grundläggande kvaliteter i byggandet.

Vi delar den oron. När möjligheten att ställa följdkrav på hela byggnaden begränsas finns en påtaglig risk att viktiga brister inte åtgärdas i samband med större förändringar. Det gäller inte minst frågor som rör tillgänglighet, boendekvalitet och långsiktig hållbarhet.

Särskilt problematiskt är de utökade undantagen för bostäder på vindar och i suterräng. Förslagen innebär att grundläggande krav på tillgänglighet och användbarhet i vissa fall kan sättas åt sidan. Det riskerar att leda till bostäder med lägre standard och att vi bygger in nya brister i det befintliga beståndet. Vi yrkar därför avslag på dessa delar i propositionen.

Vi menar också att det finns skäl att noga följa reformens konsekvenser. När regelverket förändras på ett sätt som påverkar balansen mellan kostnadseffektivitet och kvalitetskrav behöver staten ta ansvar för att utvärdera utfallet. Det gäller särskilt effekter på bostadskvalitet, tillgänglighet och hälsa, men också hur regelverket tillämpas i praktiken.

Vår utgångspunkt är tydlig. Förenklingar behövs, men de får inte ske på bekostnad av grundläggande krav på tillgänglighet, hälsa, säkerhet och god boendestandard. Bostaden är inte vilken vara som helst, och regelverket måste spegla detta.

Joakim Järrebring (S)

Leif Nysmed (S)

Denis Begic (S)

Markus Kallifatides (S)

Laila Naraghi (S)

Anna-Belle Strömberg (S)